

IDŹ DO:

- ❖ Spis treści
- ❖ Przykładowy rozdział

KATALOG KSIĄŻEK:

- ❖ Katalog online
- ❖ Zamów drukowany katalog

CENNIK I INFORMACJE:

- ❖ Zamów informacje o nowościach
- ❖ Zamów cennik

CZYTELNIA:

- ❖ Fragmenty książek online

+ do koszyka

do przechowalni

BESTSELLER

NOWOŚĆ

Helion Wydawnictwo

Wydawnictwo Helion
ul. Kościuszki 1c
44-100 Gliwice
tel. 032 230 98 63
e-mail: helion@helion.pl

e-mail: septem@septem.pl
redakcja: redakcjawww@septem.pl
informacje: o.księgarni.septem.pl

Tresura psa. Seriaporad.pl

Autor: Gwen Bailey
Tłumaczenie: Olga Kwiecień-Maniewska
ISBN: 978-83-246-2220-7
Tytuł oryginału: Dog Training (Collins GEM)
Format: 115x170, stron: 96

Wytresowany poradnik. Bawi, uczy, zaskakuje

- Wybór psa odpowiedniego dla Twojego charakteru
- Sposoby na wychowanie grzecznego psa
- Rozszyfrowywanie psiego języka ciała
- Nauka prostych sztuczek

Wytresuj psa, zanim on wytresuje Ciebie!

- Metody efektywnego komunikowania się z psem.
- Szkolenie oraz budowanie systemu nagród i kar.
- Rozładowywanie nadmiaru energii poprzez zabawę.
- Rozwiązywanie typowych problemów.
- Kolorowe fotografie i rysunki ilustrujące trening.

Jak dogadujesz się ze swoim czworonożnym przyjacielem? Czy jest on wesołym i posłusznym psiakiem, czy też krnąbrnym zbójem? Jeśli chcesz lepiej zrozumieć swojego pupila i zbudować z nim głęboką więź, ten nietuzinkowy poradnik posłuży Ci nieocenioną pomocą. Pokażemy Ci, jak sprawić, by Twój pies stał się bardziej skłonny do współpracy, szybciej reagował na polecenia, był lepiej ułożony, a przy tym pozostał szczęśliwy. Poznaj niezawodne metody trenowania psa, a przy okazji naucz go kilku efektownych sztuczek.

Jesteś ciekawy świata, chcesz wiedzieć więcej i wciąż się czegoś uczyć, a nie masz czasu na czytanie opasłych poradników? Seriaporad.pl to niezwykle książeczki, które szybko, sensownie i bez owijania w bawełnę wprowadzą każdego w interesujący go temat. Koniecznie sprawdź też pozostałe tytuły!

SPIS TREŚCI

O autorce	5
Wstęp	6
Rozdział 1. Wybór psa	7
Nowy szczeniak	7
Jaka rasa jest odpowiednia dla Ciebie?	10
Odpowiedni pies dla Ciebie	12
Wychowywanie szczeniaka	13
Szkolenie starszego psa	17
Rozdział 2. Komunikowanie się z psem	18
Fizyczny świat psów	18
Psie zmysły	19
Język ciała	23
Komunikacja wokalna	26
Komunikacja wzrokowa	27
Zachowania zastępcze	28
Rozdział 3. Wzmacnianie dobrego zachowania	29
Spraw, by pies pragnął sprawiać Ci przyjemność	29
Zapobiegaj niewłaściwym zachowaniom	31
Bądź dobrym przywódcą stada	34
Rozdział 4. Grzeczny pies	40
Podstawowe potrzeby	40
Rozdział 5. Podstawowe szkolenie	46
Dlaczego warto wykorzystywać nagrody?	46
Motywowanie psa	47
Krótkie sesje szkoleniowe	50
Nauka komend optycznych i głosowych	51
Przychodzenie na wołanie	53
Chodzenie na smyczy	54
Siad	56
Waruj	57
Stój	58
Turlaj się	59
Zostań	60
Położ się	61
Nastawienie na sukces	61

Rozdział 6. W co się bawić?	62
Zabawy umysłowe	63
Rodzaje zabaw	64
Pogoń za zabawką	65
Aportowanie	66
Inne zabawy	71
Jak poradzić sobie z podgryzaniem w zabawie?	72
Rozdział 7. Nauka sztuczek	73
Nauka prostych sztuczek	73
Rozdział 8. Rozwiązywanie typowych problemów	76
Złe maniery i nieopanowane zachowanie	76
Zapobieganie agresji	77
Zapobieganie szczekaniu	82
Zapobieganie gonieniu za poruszającymi się obiektami	83
Zapobieganie problemom w samotności	84
Zapobieganie lęklivości	86
Zapobieganie domaganiu się uwagi	88
Zapobieganie skakaniu	89
Nauka czystości	90
Zapobieganie problemom z podróżowaniem samochodem	92
Zapobieganie problemom przy wizycie u weterynarza	94
Rozdział 9. Przydatne informacje	96

ROZDZIAŁ 2.

KOMUNIKOWANIE SIĘ Z PSEM

Powodem, dla którego psy są tak popularne jako zwierzęta domowe, jest to, że pod wieloma względami nas przypominają. Łatwo jednak może nas to doprowadzić do błędnego przekonania, że są takie same jak my pod każdym względem — ot, po prostu mniejsze, ofutrzzone, mniej skomplikowane wersje nas samych lub naszych dzieci. Możemy zacząć oczekiwać, że psy będą myśleć i zachowywać się jak ludzie. Jednak psy nie są w stanie tego zrobić, nie mogą bowiem być niczym innym, jak tylko psami.

Powyżej: psy to nie mali ludzie w futerkach, lecz przedstawiciele zupełnie odmiennego gatunku.

Często zapominamy o tym, że psy są przedstawicielami zupełnie odmiennego niż my gatunku, który często się od nas znacznie różni, co może powodować problemy w naszych wzajemnych relacjach. Zrozumienie, co psy mogą, a czego nie mogą zrobić, jak również poznanie ich fizycznych i umysłowych ograniczeń jest konieczne, by móc wykształcić w sobie realistyczne oczekiwania co do ich umiejętności.

FIZYCZNY ŚWIAT PSÓW

Powiedzenie, że psy patrzą na świat z innego poziomu niż my, może się wydawać oczywiste, jednak spróbuj sobie wyobrazić, jak wyglądałoby życie, gdybyś nie mógł dostrzec twarzy tych, z którymi mieszkasz, gdy poruszają się wokół siebie, i gdyby większość interesujących robionych

Po lewej: psy muszą przystosować się do życia w świecie zaprojektowanym z myślą o ludziach. Fakt, że często są zbyt małe, by zobaczyć, co się dzieje, musi być dla nich naprawdę frustrujący.

przez nich rzeczy, takich jak jedzenie, odbywałoby się ponad Twoją głowę. Zniżenie się do poziomu psa i spojrzenie na świat z jego perspektywy pozwoli Ci spojrzeć na nasze wspólne życie w zupełnie nowy sposób.

PSIE ZMYŚŁY

Psie zmysły różnią się od naszych. Psy mają nieprawdopodobny zmysł węchu i żyją przede wszystkim w świecie zapachów. Ich słuch jest również bardziej wyostrzony od naszego i psy są w stanie lepiej zlokalizować dźwięki.

Pysk i łapy

Psy nie mają przeciwstawnego kciuka, co może nie dla wszystkich jest oczywiste. Oznacza to, że nie są w stanie podnosić tak łatwo przedmiotów łapami i używają swoich pysków w sytuacji, gdy my użylibyśmy swoich rąk.

Psy nie biją ludzi, kiedy się rozłoszczą, tylko ich gryzą. Uczą się bardzo precyzyjnie posługiwać swoim pyskiem. Sytuacje, gdy doświadczony pies przypadkowo dotyka zębami ludzkiej skóry, są bardzo rzadkie. Innymi słowy, jeśli pies kłapie zębami, lecz nie dotyka przy tym człowieka, to prawdopodobnie taki właśnie miał zamiar. Psy wykorzystują też swoje pyski do poznawania nowych przedmiotów w podobny sposób, jak my wykorzystujemy dłonie.

Inną różnicą pomiędzy naszymi gatunkami jest to, że jako naczelnalubimy dotykać, obejmować i przytulać się, by dać wyraz naszym uczuciom. Psy jednak rzadko zachowują się wobec siebie w ten sposób, pomijając sytuacje walki lub kopulacji. Może to tłumaczyć przypadki ugryzienia przez psy przy próbie pogłaskania ich lub objęcia, szczególnie przez dzieci. Aby pies potrafił zaakceptować takie nasze zachowanie, musi zostać do tego stopniowo przyzwyczajony, najlepiej w szczeniactwie.

Powyżej: zapachy wymagają dokładnego zbadania.

Powyżej: psy uzyskują wiele informacji, obwąchując dokładnie miejsca zaznaczone przez inne psy.

Jeden i drugi zbiera informacje na temat otoczenia, jednak sposób, w jaki się to robi, najlepiej ilustruje ważne różnice pomiędzy psem a człowiekiem. My żyjemy w świecie obrazów, psy w świecie zapachów.

Bardziej rozwinięty węch

Psi węch według naszych standardów jest wręcz nieprawdopodobny. Nie tylko ich nos zawiera wielokrotnie więcej komórek odpowiedzialnych za rozróżnianie różnych zapachów (obszar odpowiedzialny za wykrywanie zapachów jest czterestokrotnie większy od ludzkiego), ale też te komórki są bardziej wyspecjalizowane, a część mózgu odpowiedzialna za przetwarzanie tych informacji bardziej rozwinięta. Pozwala to psu na identyfikację znacznie większej liczby zapachów przy mniejszej potrzebie koncentracji.

Dzięki temu pies jest w stanie jednym niuchnięciem zdobyć więcej informacji, niż jesteśmy to sobie w stanie wyobrazić. Informacje dotyczące płci, statusu społecznego i zdrowia mogą być przekazywane przez psy i suki poprzez pozostawianie moczu i odchodów na kępkach traw lub w przypadku psów — słupach od latarni.

Nawet jeśli nie jesteśmy sobie w stanie wyobrazić, czym jest psie odbieranie zapachów, wiedza o ich umiejętnościach węchowych może nam pomóc zrozumieć ich zachowanie i wyjaśnić takie zwyczaje jak obwąchiwanie wszystkiego, z czym mają kontakt, drapanie ziemi tylnymi łapami po załatwieniu się (pomiędzy poduszkami łap znajdują się gruczoły zapachowe) czy tarzanie się w śmierdzących substancjach.

Po lewej: większość dorosłych psów spędza znaczną część życia na węszczeniu i znakowaniu terytorium.

Superwęch

Pierwszą rzeczą, jaką robi pies w nowym otoczeniu, jest przyłożenie nosa do podłoża i węszenie. Człowiek w analogicznej sytuacji najpierw by się rozejrzał. Spotykając innego psa lub człowieka, pies najpierw zechce go obwąchać, często wybierając najbardziej wstydlive miejsca, które jednak pachną najbardziej intensywnie. Człowiek na miejscu psa po prostu przygląda się.

Wzrok

Psy widzą gorzej niż ludzie. Potrafią postrze- gać kolory, jednak nie tak dobrze, jak ludzie, mogą mieć też trudności z rozróżnianiem niektórych barw, jak na przykład czerwonej i zielonej. Pies szukający w trawie czerwonej piłki prawdopodobnie będzie się posługiwał raczej węchem niż wzrokiem.

Psy widzą jednak lepiej przy mniejszej ilości światła. Błona odbijająca światło, znajdująca się na tylnej części gałki ocznej, pozwala im zatrzymać i wykorzystać więcej światła. To z powodu tej błony oczy psów świecą w świetle reflektorów lub latarki.

Ludzie są w stanie lepiej rozróżnić nieruchome przedmioty. Psy lepiej widzą poruszające się obiekty, co pozwala im być skutecznymi myśliwymi. Potrafią dostrzec nawet niewielkie ruchy ciała i są w stanie domyślić się na ułamek sekundy przed tym, nim coś do nich powiemy, że zamierzamy zabrać je na spacer.

Psy mają większe pole widzenia niż ludzie. Pozwala im to dostrzegać rzeczy, które znajdują się za nimi lub z boku. To, w jakim stopniu pole widzenia obojga oczu nakłada się (szare pole na rysunku), przesądza o umiejętności oceny odległości.

Poniżej: rasy, które ukształtowano tak, by wyglądem przypominały człowieka, jak cavalier king charles spaniel, mają mniejszy kąt widzenia.

Po lewej: rasy psów, które mają grzywkę przesłaniającą oczy, mają znacznie ograniczone pole widzenia. Włosy należy więc przystryżać lub podwiązać, tak by nie zasłaniały psu oczu.

Powyżej: kąt widzenia whippetów wynosi 200 stopni.

Po lewej: psy o długich, obficie owłosionych uszach, jak na przykład cocker spaniele, prawdopodobnie będą gorzej radziły sobie z lokalizacją i rozróżnianiem dźwięków.

Znakomity słuch

Psy mają lepszy słuch od nas. Dźwięk, który człowiek jest w stanie usłyszeć z odległości 100 metrów, pies potrafi usłyszeć nawet z odległości 450 metrów. Psy słyszą też dźwięki o wyższej częstotliwości. Zakres ludzkiego słuchu zamyka się wartością 20 kHz, podczas gdy psy potrafią słyszeć dźwięki do co najmniej 35 kHz, dzięki czemu są w stanie słyszeć ultradźwięki. Psy są też w stanie rozróżnić dźwięki, które nam wydają się takie same.

Szósty zmysł

Prawdopodobnie to właśnie słuch odpowiada za to, że niektórzy ludzie są przekonani, iż psy mają „szósty zmysł”. Z uwagi na wyczulony słuch pies wie o powrocie swojego właściciela na długo przed tym, niż zorientuje się o tym osoba siedząca w tym samym pokoju, co pies. Pies jest w stanie usłyszeć dźwięki, których my nie słyszymy, jak na przykład „cichy” gwizdek, i są w stanie zawiadomić nas o obecności intruza lub innych dźwiękach w otoczeniu na długo przed tym, nim coś usłyszymy.

Powyżej: psy są w stanie znacznie lepiej od nas zlokalizować źródło dźwięku, ponieważ mogą ustawić uszy w pozycji, która pozwala im lepiej wyławić dźwięki.

WRAŻLIWOŚĆ NA DŹWIĘKI

Psy pasterskie, takie jak owczarki collie, mają bardzo wyczulony słuch i często sprawia im trudność życie w hałaśliwym otoczeniu. Częściej niż w innych ras występują też u nich fobie dźwiękowe.

JĘZYK CIAŁA

Porozumiewanie się dorosłych psów opiera się głównie na postawie ciała i zapachu, z niewielkim wykorzystaniem wokalizacji. Dla porównania ludzie komunikują się głównie za pomocą słowa mówionego (lub ewentualnie pisanego), a postawa ciała i zapach mają jedynie drugorzędne znaczenie.

Język ciała a język mówiony

Psy zakładają, że ludzie rozumieją się w podobny sposób jak one same, i starają się komunikować z nami za pośrednictwem postawy i sygnałów mowy ciała. Właściciel psa musi więc wiedzieć, na co zwracać uwagę, tak by nie przegapić istotnych sygnałów.

Psy obserwują naszą mowę ciała, by dowiedzieć się, czego od nich oczekujemy. Dlatego na ogół szybciej uczą się sygnałów optycznych niż komend głosowych. Wskazanie psu kierunku za pomocą wyraźnego gestu ręki i dłoni jest zadziwiająco skuteczne, zwłaszcza gdy pies nauczy się już znaczenia danego gestu. Jeśli na przykład pies przyniesie świeżo wykopaną z ogródka kość i przymierza się do rzucenia jej na dywan, krzyczenie na niego, by wyszedł na zewnątrz, może nie być skuteczne. Bardziej czytelne dla niego będzie, jeśli poprowadzimy go na zewnątrz, wskażemy kierunek wyraźnym sygnałem ręki i powiemy, by tam poszedł.

Ukłon

Uniwersalne zaproszenie do zabawy. Nagłe przyjęcie tej pozycji na ogół owocuje dziką zabawą w berka dwóch psów. Jeśli pies kieruje ten gest do człowieka, pyta tym samym, czy ma on ochotę się z nim pobawić.

Przestraszony pies

Przestraszony pies przenosi ciężar ciała na tylne łapy, szykując się do ucieczki. Głowę trzyma wysoko, gotując się do ugryzienia w samoobronie, gdyby miało się to okazać konieczne. Ogon trzymany jest nisko lub podkulony pod siebie, uszy położone są do tyłu, jednak nie są przylepione płasko do czaszki. Pies może mieć szybki, urywany oddech lub często ziewać.

Powyżej: ukłon jest oczywistym zaproszeniem do zabawy.

W ekstremalnych sytuacjach, gdy pies odczuwa lęk przez dłuższy czas, może zacząć drżeć. Białka oczu mogą być widoczne, gdyż pies stara się otworzyć oczy jak najszerszej. Źrenice są rozszerzone i mogą mieć przez to czerwony odcień. Jeśli oczy są czerwone i szkliste, oznacza to, że pies odczuwa ekstremalny strach i należy zachować wobec niego ostrożność, ponieważ może ugryźć w samoobronie.

Włosy na karku i wzdłuż kręgosłupa mogą być zjeżone, zwłaszcza jeśli pies boi się innych psów. Ma to na celu sprawienie, by pies optycznie wyglądał na większego niż w rzeczywistości, i uniknięcie ataku.

Po lewej: przestraszony pies podkulający ogon pod siebie.

Psy, które są niespokojne, jednak jeszcze nie są przestraszone, mogą używać powyższych sygnałów w różnym natężeniu. Obserwowanie subtelnych oznak, które mogą wskazywać na to, że pies czuje się nieswojo, mogą pozwolić Ci podjąć odpowiednie działania, zanim pies zareaguje lękiem lub agresją.

Pies pewny siebie

Pies, który odczuwa pewność siebie, będzie trzymał głowę i ogon wysoko, stojąc w wyprostowanej pozycji i dumnie prezentując siłę i poczucie celu. Tego typu postawa często przyciąga uwagę i powoduje, że pies sprawia wrażenie ufnego we własne siły. Bardzo pewne siebie psy rzadko używają agresji, by osiągnąć swój cel, ponieważ są pewne, że mogą to zrobić bez użycia siły. Pies, który jest mniej pewny siebie, może się uciec do bezpośredniej konfrontacji, kiedy zacznie się obawiać, że może przegrać. Psy, które są pewne siebie, mają wiele pozytywnych doświadczeń z innymi i potrafią się prawidłowo komunikować.

Po prawej: ten pewny siebie pies stoi wyprostowany, trzymając głowę i ogon wysoko.

Pies podporządkowujący się

Pies silnie podporządkowany może starać się wyglądać na jak najbardziej bezbronny, by uniknąć ataku ze strony silniejszego członka stada. Dzięki uspokajającym gestom, takim jak oblizywanie warg, pies ma większą szansę na to, że inni członkowie stada będą go tolerować.

Uśmiech podporządkowania

Tego typu przywitanie może na pierwszy rzut oka wyglądać groźnie, jednak tak naprawdę jest zupełnie nieszkodliwe. Uśmiech podporządkowania pojawia się częściej u niektórych ras, na przykład u dalmatyńczyków, i wydaje się sposobem na powitanie ważnych osób. Takie psy przyjmują taki wyraz pyska również wtedy, gdy zostaną skarcone, co jest wskazówką, by klasyfikować go jako jeden z sygnałów uspokajających.

Powyżej: przyjęcie podporządkowanej postawy oznacza chęć przypodobania się i służy jako zachęta do rezygnacji z ataku.

Szczęśliwy pies

Pies, który cieszy się, że Cię widzi, będzie machał ogonem. Czasem będzie się przy tym poruszała cała tylna połowa jego ciała. Pies może położyć uszy płasko przy głowie i odciągnąć kąciki warg do tyłu w powitalnym geście. Szczęśliwy pies wygląda na zrelaksowanego, jego ciało jest odprężone, nie napięte. Taki pies będzie jadł z apetytem i chętnie się bawił. Pies domowy powinien być szczęśliwy, spokojny i zrelaksowany przez większość czasu.

Merdanie ogonem

Machanie ogonem nie zawsze jest oznaką przyjaznych zamiarów. Oznacza pobudzenie i ekscytację. Zadowolony pies będzie machał ogonem szeroko i zamasyście. Przestraszony pies może trzymać ogon nisko i merdać jedynie końcówką ogona. Pies pewny siebie może trzymać ogon wysoko nad grzbietem, wykonując nim szybkie, sztywne ruchy.

Po prawej: machanie ogonem może wywołać u ludzi mylne przekonanie, że pies się cieszy na ich widok, podczas gdy tak naprawdę jest tylko podekscytowany.

Zły pies

Zdenerwowany pies może znieruchomieć i zeszywnieć na chwilę przed tym, nim ugryzie. Pozwala mu to na ocenienie przeciwnika, a temu ostatniemu daje szansę, by się wycofać lub poddać. Jeśli znajdziesz się w sytuacji, w której sprowokujesz psa do takiej reakcji, na przykład pogłaszczesz psa, który wcale nie miał ochoty być głaskany, uważaj na swój kolejny gest. Znieruchomiej, popatrz w inną stronę i spróbuj się wycofać bardzo powoli. Oto sygnały, na które musisz zwracać uwagę:

- Znieruchomienie i sztywna postawa.
- Nieruchome, intensywne spojrzenie.
- Sprzeczne sygnały lęku i pewności siebie: na przykład uniesiony ogon i głowa, szeroko otwarte oczy o rozszerzonych źrenicach, zjeżona sierść na grzbiecie.

Kiedy pies się złości, następuje uwolnienie adrenaliny, jak również następują inne reakcje w organizmie, mające na celu umożliwienie kolejnego działania.

PATRZ I UCZ SIĘ

Obserwacja jest czymś, czego można się nauczyć. Uważnie obserwuj swojego psa podczas powitania z nieznanymi lub innymi psami; staraj się odczytać znaczenie nawet najdrobniejszych sygnałów. Wszystko ma swoją przyczynę i z czasem będziesz w stanie odczytać, dlaczego Twój pies zachowuje się w określony sposób w określonej sytuacji.

Z tego względu dobrze jest odizolować agresywnego psa na co najmniej pół godziny i pozwolić mu się uspokoić, nim znowu spróbujesz do niego podejść. Jeśli Twój pies ma za sobą jakies złe doświadczenie, to przez kilka kolejnych dni może reagować w przesadny sposób, dlatego warto traktować go ze szczególną ostrożnością.

KOMUNIKACJA WOKALNA

Psom stosunkowo trudno jest nauczyć się słów. Mogą nauczyć się kojarzyć słowo z określonym działaniem, jednak wymaga to dużej ilości powtórek, nim pies zrozumie, czego się od niego oczekuje. Nie jest to dla psów naturalny

Po lewej: agresja terytorialna opiera się na lęku przez obcymi wchodzącymi na teren posiadłości. Groźby wyrażane na granicy terytorium sprawiają, że wtargnięcie intruza jest mniej prawdopodobne, dzięki czemu pies pozostaje bezpieczny wewnątrz.

sposób komunikacji, dlatego też właściciele psów używający wyłącznie komend głosowych mają na ogół większe problemy z komunikowaniem się ze swoim pupilem.

Wykorzystanie tonu głosu

Na podstawie tonu głosu psy są w stanie określić nasz nastrój. Liczy się nie tyle to, co mówimy, ale jak to mówimy. Postaraj się modulować głos, tak by wyraźniej przekazywać swój nastrój.

Na przykład zmieniaj ton głosu w zależności od tego, jak pilna jest Twoja prośba, lub jeśli jesteś zły albo zadowolony. Psy są stworzeniami emocjonalnymi i czytelne przekazywanie im naszych emocji ułatwi im zrozumienie, czego od nich oczekujemy.

Po lewej: nauczanie psów najpierw sygnałów optycznych, a potem głosowych pozwoli przyspieszyć proces nauki i uniknąć nieporozumień.

KOMUNIKACJA WZROKOWA

Bezpośrednie spojrzenie w psim świecie często oznacza dążenie do konfrontacji lub próbę onieśmielenia przeciwnika. Ponieważ ludzie mają tendencję, by z miłością patrzeć psom w oczy, pies musi się do tego przyzwyczaić. Większość psów poczuje się niepewnie i odwróci głowę, jeśli będziesz się w nie wpatrywać. Łękiwy pies w takiej sytuacji może zacząć warczeć lub wycofywać się. Dobrze zsocializowany pies, zaznajomiony z kontaktem wzrokowym, może odwzajemnić spojrzenie i pomachać radośnie ogonem.

Kontakt wzrokowy

Jeśli nie znasz jakiegoś psa, unikaj przedłużającego się kontaktu wzrokowego. Intensywne wpatrywanie się nawet we własnego psa może wywołać u niego dyskomfort, więc postaraj się tego unikać. Przyzwyczajaj psa do kontaktu wzrokowego, pokazując mu smakołyk i trzymając go pod swoim podbródkiem. Poczekaj, aż pies spojrzy Ci w oczy, i daj mu smakołyk. Pies nauczy się patrzeć Ci w oczy, by otrzymać smakołyk. Stopniowo możesz przedłużać czas, przez jaki będzie utrzymywał kontakt wzrokowy.

Po prawej: nawet pełne miłości spojrzenie właściciela może sprawić, że pies poczuje się nieswojo.

ZACHOWANIA ZASTĘPCZE

Kiedy pies odczuwa presję lub z jakiegoś powodu czuje się niepewnie, może przejawiać zachowania, które wydają się zupełnie nie mieć uzasadnienia w danej sytuacji, na przykład ziewać, drapać się lub węszyć. Pomaga to psu uporać się ze stresem i chwilowo uwolnić się od napięcia. Jeśli Twój pies często zachowuje się w ten sposób, postaraj się ustalić, co jest przyczyną takiego zachowania. Jeśli przyczyna leży po Twojej stronie, musisz albo zmienić swoje postępowanie, albo postarać się przyzwyczaić do niego psa, tak by w przyszłości nie czuł się w podobnej sytuacji niekomfortowo.

Sygnaly uspokajające

Psy będą używały wielu sygnałów uspokajających, mających na celu przypodobanie się jednostkom, które postrzegają jako wyższe od siebie, jeśli chodzi o status społeczny. Sygnaly te mogą przyjmować formę oblizywania się, lizania skóry człowieka (zwłaszcza w okolicach twarzy, szczególnie ust), przewracania się na grzbiet i odsłaniania wrażliwych miejsc, odwracania głowy i unikania kontaktu wzrokowego oraz oddawania moczu.

Po lewej: ziewanie pozwala psu częściowo uwolnić się od odczuwanego napięcia.

Zrozumienie psich gestów

Pokojowe gesty mają na celu przypodobanie się dominującym członkom stada i potwierdzenie ich wyższego statusu, dzięki czemu osobnik niższy w hierarchii jest mniej narażony na atak. Szczenięta, młode psy i osobniki o niskim statusie w hierarchii stada częściej używają tego typu gestów. Kary używane przez ludzi, by oduczyć psy stosowania tych sygnałów, mogą wywrzeć skutek przeciwny do oczekiwanego, ponieważ pies jeszcze bardziej będzie się starał ułagodzić osobnika wyższego w hierarchii. Lepszy skutek przyniesie zrozumienie tych gestów i próba odbudowania pewności siebie i zaufania psa.

Po prawej: połączenie słów i sygnałów optycznych pozwoli psu łatwiej przyswoić komendy.

